

4. Διδακτικό Έργο

4.1. Πώς κρίνετε την αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού;

Στην Ιατρική Σχολή Αθήνας, στο πρόγραμμα προπτυχιακής εκπαίδευσης, συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία όλα τα μέλη ΔΕΠ καθώς και επιλεγμένοι ιατροί του ΕΣΥ ή συνεργάτες των Κλινικών και Εργαστηρίων, που στερούνται θεσμικού ρόλου, αλλά με την εμπειρία τους επικουρικά συντελούν στη προσφορά εξειδικευμένης γνώσης. Στα προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών, το διδακτικό προσωπικό απαρτίζεται από μέλη ΔΕΠ που ορίζονται από τις ειδικές τμηματικές, διατμηματικές ή διϊδρυματικές επιτροπές που καταρτίζουν και το πρόγραμμα σπουδών, αλλά και οι ειδικές συνεργάτες, όπως και Καθηγητές Πανεπιστημίων του Εξωτερικού. Για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή ένα μέλος ΔΕΠ ορίζεται ως ακαδημαϊκός σύμβουλος. Στα προγράμματα διδακτορικών σπουδών ορίζεται επιβλέπων μέλος ΔΕΠ, στην βαθμίδα του καθηγητή, αναπληρωτή ή επίκουρου καθηγητή, ενώ μέλη ΔΕΠ των συνεργαζόμενων φορέων αναθέτουν θέμα, ελέγχουν την πρόοδο και αξιολογούν και κρίνουν την διατριβή του εκάστοτε υποψηφίου διδάκτορα.

Η Ιατρική Σχολή καλύπτει τις προϋποθέσεις για επιτυχές εκπαιδευτικό έργο, τόσο από πλευράς ανθρώπινου δυναμικού και οργάνωσης των διαδικασιών της εκπαίδευσης όσο και από πλευράς συνεχούς αξιολόγησης και προσαρμογών στοχευμένων στην βελτίωση, της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Το αυστηρά και με αντικειμενικά κριτήρια επιλεγμένο διδακτικό προσωπικό, βάσει κριτηρίων που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων το αναγνωρισμένο διδακτικό, ερευνητικό έργο και κλινικό έργο τους, εξασφαλίζουν στην Ιατρική σχολή την διαθεσιμότητα υψηλά εκπαιδευμένου διδακτικού προσωπικού αναγνωρισμένου κύρους που μπορεί να προσφέρει τα μέγιστα σε κάθε επίπεδο προσφερόμενης πανεπιστημιακής εκπαίδευσης..

Η οργάνωση του προγράμματος σπουδών κατά τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται η άριστη αλληλεπίδραση διδασκόντων - διδασκόμενων, τόσο στο επίπεδο της θεωρητικής διδασκαλίας όσο και της υπό επίβλεψη εργαστηριακής ή κλινικής άσκησης, δίνει την ευκαιρία εφαρμογής σύγχρονων μεθόδων διδασκαλίας και της ανάπτυξης και προαγωγής της σχέσης διδάσκοντα και διδασκόμενου. Ερωτηματολόγια αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας του διδακτικού προσωπικού από τους φοιτητές, καθώς και αξιολόγησης των επιδόσεων στην διδακτική διαδικασία και του ίδιου του διδάσκοντος, συνολικά και μετά από κάθε μάθημα, θα παρέχουν την απαραίτητη ανατροφοδότηση με πληροφορίες που θα βελτιώνουν την εκπαιδευτική διαδικασία.

4.2. Πώς κρίνετε την ποιότητα και αποτελεσματικότητα της διδακτικής διαδικασίας;

Σημαντικό πρόβλημα σχετικά με την αξιολόγηση της ποιότητας και αποτελεσματικότητας της εκπαιδευτικής διαδικασίας αποτελεί η έλλειψη κριτηρίων για την αξιολόγηση των φοιτητών σε Εθνικό ή και Ευρωπαϊκό επίπεδο ή κάποιας αυτοματοποιημένης ή μη διαδικασίας αποτίμησης της απόδοσης των φοιτητών σε επιμέρους γνωστικά αντικείμενα (π.χ. 1ος κύκλος σπουδών- βασικές επιστήμες, 2ος κύκλος σπουδών - κλινικές επιστήμες). Έμμεσα στοιχεία που μπορεί να πιστοποιήσει την ποιότητα και αποτελεσματικότητα της διδακτικής διαδικασίας είναι:

1. Μεγάλο ποσοστό των Καθηγητών και λοιπού ΔΕΠ της Ιατρικής Σχολής προσκαλείται να δώσει διαλέξεις σε Πανεπιστήμια του Εξωτερικού και Πανεπιστήμια της περιφέρειας, όπως και
2. Πολλοί φοιτητές της Ιατρικής Σχολής επιτυγχάνουν στα USMLE (United States Medical Licensing Examination) των ΗΠΑ ή σε αντίστοιχες εξετάσεις άλλων χωρών και γίνονται δεκτοί για περαιτέρω σπουδές και ειδικότητα σε γνωστά πανεπιστήμια του εξωτερικού. Το στοιχείο αυτό είναι αποτέλεσμα της πολύ καλής ποιότητας των φοιτητών που εισέρχονται στην Ιατρική Σχολή σε συνδυασμό με την παρεχόμενη εκπαίδευση τους.

Το ποσοστό επιτυχίας και η επιδόσεις στις εξετάσεις στα επιμέρους μαθήματα δεν θα μπορούσε να αποτελεί δείκτη αποτελεσματικότητας της εκπαίδευσης καθώς ποικίλουν σε μεγάλο βαθμό ο βαθμός δυσκολίας των εξετάσεων τόσο μεταξύ των ποικίλων μαθημάτων που διδάσκονται στην Ιατρική Σχολή, αλλά και μεταξύ των ιδίων μαθημάτων όταν αυτά διδάσκονται σε διαφορετικά ιδρύματα.

Ενώ η αποτίμηση του διδακτικού έργου των μελών ΔΕΠ από τους διδασκόμενους είναι σε γενικές γραμμές θετική, οφείλει να σημειωθεί ότι παρατηρείται μεγάλη ετερογένεια στις μεθόδους διδασκαλίας με συνέπεια αντίστοιχες διαφοροποιήσεις σχετικά με το ενδιαφέρον, την συμμετοχή και την απόδοση των φοιτητών στα διάφορα μαθήματα. Η επιφόρτιση μελών ΔΕΠ με αυξημένες υποχρεώσεις σε πολλαπλά επίπεδα αποβαίνει συχνά εις βάρος του διδακτικού τους έργου. Η οργανωμένη ενημέρωση και προσανατολισμός των νέων φοιτητών, από μέλη ΔΕΠ θα διευκολύνει την προσαρμογή και ενσωμάτωση του πρωτοετούς φοιτητή και την πιο αποτελεσματική συμμετοχή του στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Όσον αφορά τα προκλινικά έτη, υπάρχουν σκέψεις το διδακτικό έργο να προσφέρει πιο πολλά στοιχεία προσανατολισμένα σε κλινικές γνώσεις, ώστε ο μελλοντικός γιατρός να είναι πιο εξασκημένος σε κλινικές δεξιότητες απαραίτητες για τη διεξαγωγή του έργου του. Τέλος, αρνητικό στοιχείο αποτελεί η μείωση του διδακτικού έργου σε περιόδους κατάληψης της Σχολής.

4.3. Πώς κρίνετε την οργάνωση και την εφαρμογή του διδακτικού έργου;¹

Στην Ιατρική Σχολή καταβάλλεται προσπάθεια για την ενιαία, μεταξύ των διδασκόντων, οργάνωση και εφαρμογή του διδακτικού έργου όσο αφορά στην διδακτέα ύλη, τις μεθόδους διδασκαλίας και το εξεταστικό σύστημα. Λαμβάνεται μέριμνα για τον περιορισμό της αλληλεπικάλυψης της ύλης μεταξύ σχετιζόμενων μαθημάτων, και παρόλο που σε ορισμένα μαθήματα μπορεί ανά περιόδους να μην υπάρχει μεγάλη προσέλευση των φοιτητών, γενικά λαμβάνεται μέριμνα ώστε να υπάρχει ανοιχτή επικοινωνία μεταξύ φοιτητών και διδασκόντων ή σε κάποιες περιπτώσεις να υπάρχουν οι παρουσιάσεις στο διαδίκτυο.

¹Συμπληρώστε, στην Ενότητα 11, τους Πίνακες 11-5.1 (για τα δύο τελευταία ακαδημαϊκά εξάμηνα), 11-5.2 (για τα δύο τελευταία ακαδημαϊκά εξάμηνα), 11-6.1, 11-6.2, 11-7.1 (για τα δύο τελευταία ακαδημαϊκά εξάμηνα) και 11-7.2. (για τα δύο τελευταία ακαδημαϊκά εξάμηνα)

Η αξιολόγηση και βαθμολόγηση των φοιτητών γίνεται με γραπτές και προφορικές εξετάσεις και επιβοηθητικά με εργασίες. Οι γραπτές εξετάσεις περιλαμβάνουν τόσο ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής όσο και ερωτήσεις ανάπτυξης ενώ διασφαλίζεται η αντικειμενικότητα και η διαφάνεια στις εξετάσεις με τα αυστηρά μέτρα επιτήρησης, και με την συνεχή ανανέωση των θεμάτων στο εξεταζόμενο αντικείμενο. Στις σπάνιες περιπτώσεις υψηλού ποσοστού αποτυχίας σε κάποιο μάθημα γίνεται εξέταση των πιθανών αιτιών με τον διδάσκοντα και εκπροσώπους των φοιτητών.

Στα δελτία αξιολόγησης μαθήματος/διδασκαλίας θα αποτυπώνονται οι απόψεις των φοιτητών σχετικά με την χρησιμότητα του αντικειμένου, την ποιότητα των συγγραμμάτων, τον τρόπο εξέτασης καθώς και προτάσεις σχετικά με τα συγγράμματα και την χρήση μοντέρνων μεθόδων στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Η Επιτροπή Προγράμματος σπουδών μπορεί ταυτόχρονα μέσω υποεπιτροπής να συντονίζει τη διδασκόμενη και την εξεταστέα ύλη, ώστε να συμβάλλει στην πιο αποτελεσματική οργάνωση του διδακτικού έργου όπως και την αποδοχή από τους διδάσκοντες σύγχρονων μεθόδων διδασκαλίας.

Επίσης, η ενεργός συμμετοχή των φοιτητών, και η διδασκαλία τους σε μικρές ομάδες ή και σε οργανωμένα κλινικά φροντιστήρια είναι σημαντικά μέτρα για την υλοποίηση των οποίων λαμβάνεται μέριμνα. Η καθιέρωση του θεσμού του συμβούλου σπουδών θα βοηθούσε στον αποδοτικότερο προσανατολισμό και καθοδήγηση των φοιτητών στις εκπαιδευτικές διαδικασίες, ενώ η καθιέρωση κινήτρων για αναβάθμιση του διδακτικού έργου θα οδηγούσε στον εκσυγχρονισμό των διδακτικών μεθόδων.

4.4. Πώς κρίνετε τα εκπαιδευτικά βοηθήματα;

Τα συγγράμματα αποτελούν τον πυρήνα της εκπαιδευτικής διαδικασίας και είναι αποτέλεσμα συγγραφής του Διευθυντή του Εργαστηρίου ή της Κλινικής ή μελών ΔΕΠ που ασχολούνται με το σχετικό αντικείμενο, είτε αποτελούν μεταφράσεις εγκύρων και σύγχρονων ξενόγλωσσων βιβλίων. Συμπληρώνονται επίσης με σημειώσεις, ξενόγλωσσα άρθρα ανασκόπησης και διαφάνειες από διαλέξεις, ώστε να είναι επίκαιρα και να περιλαμβάνουν τις τρέχουσες γνώσεις και εξελίξεις στο διδασκόμενο θέμα. Στην πλειονότητα των περιπτώσεων παρέχεται λίστα με επιπρόσθετη ξενόγλωσσα βιβλιογραφία και σχετικών δικτυακών τόπων για πληρέστερη κάλυψη του αντικειμένου. Η έγκαιρη διανομή τους συμβάλλει στην επιτυχία του διδακτικού έργου.

4.5. Πώς κρίνετε τα διαθέσιμα μέσα και υποδομές;

Οι χώροι διδασκαλίας στο Γουδί (αμφιθέατρα ΝΑΒΟ, ΝΑΑΟ, Ανατομίας, Μικροβιολογίας μεταξύ μικρότερων αιθουσών διδασκαλίας) ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις λειτουργικότητας και ευπρέπειας, ενώ τα εποπτικά μέσα διδασκαλίας βελτιώνουν την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου, αλλά θα μπορούσε να χρηματοδοτηθεί επιπλέον βελτίωση αυτών. Η ύπαρξη αναγνωστηρίου και δανειστικής βιβλιοθήκης με δυνατότητα πρόσβασης στο διαδίκτυο επαυξάνει τον ενθουσιασμό και την ενασχόληση του φοιτητή με το εκάστοτε γνωστικό αντικείμενο που διδάσκεται. Ταυτόχρονα λαμβάνεται μέριμνα ώστε οι χώροι να διατηρούνται καθαροί, ενώ τα κτίρια να βάζονται και να βελτιώνεται η εσωτερική και εξωτερική τους όψη. Ανακατασκευάζεται το αμφιθέατρο της Φυσιολογίας εκ βάθρων, αποτελώντας το νεότερο κτιριακό συγκρότημα στον χώρο του Γουδί, ενώ στις Κλινικές, που εκ των πραγμάτων βρίσκονται στα Νοσοκομεία, η υποδομή του κάθε Νοσοκομείου χρησιμοποιείται για την εκπαίδευση, την έρευνα και το κλινικό έργο των φοιτητών και των μελών ΔΕΠ.

Τα σύγχρονα εργαστήρια πραγματώνουν την πρακτική άσκηση των φοιτητών στα προκλινικά μαθήματα και βελτιώνουν, συμπληρώνουν και καθιστούν αντιληπτή την θεωρητική διδασκαλία των

μαθημάτων. Η συνεχής εξασφάλιση πόρων για αναλώσιμα υλικά και εκσυγχρονισμό της χρησιμοποιούμενης τεχνολογίας αποτελεί επιτακτική ανάγκη για την ικανοποιητική λειτουργία των εργαστηρίων και την βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου. Οι επαρκείς υπηρεσίες φύλαξης των χώρων της Ιατρικής Σχολής είναι επιβεβλημένες ώστε να εξασφαλίζεται η απρόσκοπτη και αδιάλειπτη λειτουργία σύγχρονων τεχνολογικών υποδομών στους χώρους της σχολής.

4.6. Πώς κρίνετε τον βαθμό αξιοποίησης των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών;

Η χρήση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας επιτυγχάνει την αναβαθμισμένη – ποιοτικά και ποσοτικά – παροχή γνώσεων και δεξιοτήτων. Ο χρήστης, μέσω του διαδικτυακού τόπου www.med.uoa.gr και του www.grammateia.med.uoa.gr αποκτά πρόσβαση σε πληροφορίες για την Ιατρική Σχολή, τις δραστηριότητες της, τα ερευνητικά έργα στα οποία συμμετέχει, το προσωπικό και την υποδομή της. Επίσης, πολλές κλινικές και εργαστήρια έχουν τους δικούς τους διαδικτυακούς τόπους, όπου οι φοιτητές της σχολής με την χρήση των υπηρεσιών τηλεεκπαίδευσης έχουν την δυνατότητα πρόσβασης σε αναβαθμισμένο εκπαιδευτικό υλικό που συνολικά μπορεί να αποτελείται από υποχρεωτικά μαθήματα, μαθήματα επιλογής καθώς και κλινικές, εργαστηριακές ασκήσεις.

Πρόσφατα έχει χρησιμοποιηθεί η απαραίτητη τεχνολογία για να υπάρξει ασύρματη πρόσβαση στο διαδίκτυο σε επιλεγμένους χώρους στο χώρο του Γουδί, όπως στο χώρο του αναγνωστηρίου, σε κεντρικό αμφιθέατρο της Ιατρικής Σχολής (NABO), καθώς και στον τρίτο όροφο του Κτιρίου Διοίκησης. Επίσης, στο πρώτο όροφο του αναγνωστηρίου λειτουργεί αίθουσα πολυμέσων, όπου οι φοιτητές μπορούν να χρησιμοποιήσουν ηλεκτρονικό υπολογιστή και έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο. Η παροχή σύγχρονων γνώσεων, η δημιουργία καλά αναπτυγμένων δεξιοτήτων δικτυακής επικοινωνίας με άλλους επιστήμονες όπως και ικανοτήτων αναζήτησης ιατρικών πληροφοριών στο Διαδίκτυο, συνεισφέρουν σε μεγαλύτερη επιστημονική επάρκεια αλλά και στη διάχυση της επιστημονικής πληροφορίας σε ευρύτερα στρώματα της επιστημονικής κοινότητας.

Το κύριο αναμενόμενο αποτέλεσμα της ένταξης στην καθημερινή πρακτική των τεχνολογιών πληροφορικής αφορά στην περαιτέρω αναβάθμιση των πτυχίων, τα οποία θα αντικατοπτρίζουν την ικανότητά αφομοίωσης νέων τεχνολογικών πρακτικών στην καθημερινή ιατρική πράξη. Τέλος, στους διδάσκοντες παρέχεται η δυνατότητα να παρουσιάζουν το αναμορφωμένο και αναβαθμισμένο εκπαιδευτικό τους υλικό με πληρότητα, σαφήνεια και μεταδοτικότητα υπό μορφή κειμένου, γραφικών και εικόνων, βίντεο και ήχου.

4.7. Πώς κρίνετε την αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων και τη μεταξύ τους συνεργασία;

Κάθε έτος εισέρχονται στην Ιατρική Σχολή περίπου 200 νέοι φοιτητές, με αποτέλεσμα στην βετία να υπάρχουν τουλάχιστον 1.200 ενεργοί φοιτητές. Ταυτόχρονα, υπάρχουν κάθε έτος περίπου 2000 ενεργοί μεταπτυχιακοί φοιτητές, ενώ οι διδακτορικές διατριβές που διενεργούνται την τελευταία πενταετία θα μπορούσαν να υπερβαίνουν τις 2000. Παράλληλα, τα μέλη ΔΕΠ της Ιατρικής Σχολής Αθήνας ανέρχονται περίπου στα 700. Παρά το συνολικά μεγάλο αριθμό φοιτητών στην Ιατρική Σχολή, η αναλογία διδασκόντων/ διδασκομένων επιτρέπει την διδασκαλία των φοιτητών σε μικρές ομάδες, την εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων διδασκαλίας και τη χρήση σύγχρονων μέσων και τεχνολογιών στο εκπαιδευτικό έργο. Ευνοεί την ανάπτυξη της σχέσης του φοιτητή με τον διδάσκοντα και παρέχει την δυνατότητα της θεσμοθέτησης Ακαδημαϊκού Συμβούλου για την ορθότερη καθοδήγηση του φοιτητή στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η καθοδήγηση των φοιτητών μπορεί να απαιτεί και πιο ειδική εκπαίδευση και εμπειρία που θα μπορούσε να αποκτηθεί με την οργάνωση εξειδικευμένων σεμιναρίων για τα μέλη ΔΕΠ.

4.8. Πώς κρίνετε τον βαθμό σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα;

Η έρευνα στην Ιατρική Σχολή Αθήνας θεωρείται αναπόσπαστο τμήμα της εκπαιδευτικής διαδικασίας, μετά από την θεωρητική διδασκαλία και την πρακτική-εργαστηριακή και κλινική άσκηση. Οι φοιτητές ενθαρρύνονται να συμμετέχουν στο ερευνητικό έργο της σχολής, γεγονός που αναζωπυρώνει το ενδιαφέρον τους για την εκπαιδευτική διαδικασία, ενώ η συμμετοχή τους στα διάφορα ερευνητικά προγράμματα είναι ουσιαστική και αποδοτική. Η ενίσχυση της ερευνητικής δραστηριότητας των φοιτητών με οικονομικούς πόρους και υποδομές θα συμβάλλει στην πιο ολοκληρωμένη εκπαίδευσή τους.

4.9. Πώς κρίνετε τις συνεργασίες με εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού και του εξωτερικού και με το κοινωνικό σύνολο;

Οι συνεργασίες με άλλα εκπαιδευτικά κέντρα και ερευνητικά ιδρύματα του εσωτερικού και του εξωτερικού αφορούν κυρίως:

1. Στην οργάνωση, λειτουργία και διδασκαλία μαθημάτων διϊδρυματικών, διακρατικών και διατμηματικών προγραμμάτων μεταπτυχιακής εκπαίδευσης καθώς και
2. Σε συνεργασίες σε επίπεδο ερευνητικών προγραμμάτων, τόσο για τα προγράμματα που προκηρύσσονται σε Εθνικό επίπεδο όσο και σε προγράμματα ευρωπαϊκής εμβέλειας (FP7, DG SANCO).

Η πλούσια ερευνητική δραστηριότητα της ιατρικής σχολής του ΠΑ και ο μεγάλος αριθμός λειτουργούντων μεταπτυχιακών προγραμμάτων έχει κάνει δυνατή την επαφή και συνεργασία με καθηγητές ποικίλων εκπαιδευτικών και ερευνητικών ιδρυμάτων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο (βλ. ενότητα 3 και 5).

4.10. Πώς κρίνετε την κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών;²

Οι Έλληνες φοιτητές Ιατρικής έχουν εδώ και 50 περίπου χρόνια τη δυνατότητα να κοιτάζουν την Ευρώπη και τον υπόλοιπο κόσμο μέσα από ένα διαφορετικό παράθυρο, από την Ελληνική Επιτροπή Διεθνών Σχέσεων και Ανταλλαγών Φοιτητών Ιατρικής (Hellenic Medical Student's International Committee), **HelMSIC**.

Η HelMSIC (με τοπικό παράρτημα στην Αθήνα) ιδρύθηκε το 1958 και είναι ένα σωματείο ανεξάρτητο, μη-κυβερνητικό και μη-κερδοσκοπικό, με πανελλήνια δραστηριοποίηση, καθώς συγκροτείται από τις τοπικές επιτροπές των ανά την Ελλάδα τμημάτων Ιατρικής, μέλη των οποίων είναι εν δυνάμει όλοι οι φοιτητές των κατά τόπους ιατρικών τμημάτων. Η HelMSIC οργανώνει κάθε χρόνο προγράμματα ανταλλαγών με τα οποία 230 και πλέον Έλληνες φοιτητές Ιατρικής φιλοξενούνται και εκπαιδεύονται σε ιατρικές σχολές του εξωτερικού για ένα μήνα, ενώ αντίστοιχος αριθμός ξένων φοιτητών εκπαιδεύεται και φιλοξενείται στις ιατρικές σχολές της χώρας.

Πρόγραμμα: Σωκράτης - Έρασμος

Το πρόγραμμα Σωκράτης/Έρασμος δίνει τη δυνατότητα σε προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές αλλά και σε φοιτητές που εκπονούν διδακτορική διατριβή να φοιτήσουν σε Ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια με τα οποία έχουν συναφθεί διμερείς συμφωνίες. Η διάρκεια των σπουδών στο εξωτερικό κυμαίνεται από 3 έως 12 μήνες και εξαρτάται από τις επιμέρους συμφωνίες που συνά-

¹ Συμπληρώστε, στην Ενότητα 11, τον Πίνακα 11-8

ππου τα μέλη ΔΕΠ της Ιατρικής Σχολής. Η περίοδος σπουδών αποτελεί κατά κανόνα μέρος του προγράμματος σπουδών του Ιδρύματος προέλευσης και με αυτήν την προϋπόθεση παρέχεται ακαδημαϊκή αναγνώριση των σπουδών από το Ίδρυμα προέλευσης.

Παρακάτω παρουσιάζονται αναλυτικά τα Εργαστήρια και οι Κλινικές που επιτελούν διδακτικό και ερευνητικό έργο.